

Lesbrief Omstanders bij pesten

Meer betrokkenheid en verantwoordelijkheid, minder pesten

www.pestweb.nl

Lesbrief Omstanders bij pesten

Voor leerkrachten in het voortgezet onderwijs en voor iedereen die te maken heeft met groepsprocessen bij kinderen vanaf 12 jaar.

Maak jongeren bewust van hun rol als omstander in een peestsituatie. Je bent omstander als je op een of andere manier betrokken bent bij het pesten, terwijl je niet zelf pest of gepest wordt.

Na de pauze kom je terug in de klas en je ziet Yasmin in elkaar gedoken op de grond zitten.

Saskia en Ebru staan gemeen lachend voor haar. De rest van de klas kijkt toe.

Omstanders doen mee met de pesters of kijken toe. Ze grijpen meestal niet in. Zonder dat zij zich ervan bewust zijn hebben ze invloed op het pesten. Juist zij kunnen pesten aanpakken.

In deze lesbrief vind je lesideeën en voorbeeldopdrachten waarmee je in je klas een gevoel van betrokkenheid en verantwoordelijkheid creëert. Hierdoor krijgt pesten minder kans.

Wat doen jouw leerlingen in een peestsituatie?

Bij pesten denk je vaak alleen aan de pestkop en degene die gepest wordt. Maar als er gepest wordt, heeft iedereen in de klas ermee te maken. Alle leerlingen in de klas hebben in hun rol invloed op het pesten.

De verschillende rollen op een rij:

- **De Pester**

Is vaak onzeker en wil graag aardig en stoer gevonden worden. Denkt door te pesten dat iedereen hem/haar grappig vindt.

- **De Gepeste**

Voelt zich vaak verdrietig en eenzaam. Durft vaak niets terug te doen of het te vertellen, is bang dan nog meer gepest te worden.

- **De Meepester**

Doet mee met pesten, denkt dat hij/zij er dan bij hoort. Is bang om zelf gepest te worden.

- **De Helper**

Neemt het op voor de gepeste. Vindt het niet goed dat er gepest wordt en is niet bang voor de pester. Helpt graag en is daarom vaak populair.

- **De Stiekemer**

Vindt het goed dat er gepest wordt, maar bemoeit zich er niet mee. Is bang om zelf gepest te worden. Roept anderen erbij om het pesten te steunen.

- **De Buitenstaander**

Denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan hem/haar ook niets schelen. Zolang hij/zij er zelf maar geen last van heeft.

- **De Stille**

Bemoeit zich er niet mee. Vindt het pesten wel gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen, is bang zelf gepest te worden.

Ideeën voor in de les

Werk met korte, simpele oefeningen aan een positieve sfeer in de klas.

Werkwijze

Kies gericht oefeningen die passen bij de situatie in jouw klas: wordt er gepest in de klas? Kies dan oefeningen uit 'bewustwording' en 'meningsvorming'. Bij deze oefeningen komen de verschillende pestrollen en hun invloed op het pesten aan de orde. De oefeningen 'kennismaking' en 'samenwerking' gebruik je ter voorkoming van pesten. Dit zijn oefeningen die leerlingen stimuleren elkaar te leren kennen en met elkaar samen te werken. De expressie opdrachten kun je zowel preventief als curatief inzetten. Onder aanpak vindt je tips voor de leerkracht bij de aanpak van pesten.

Oefeningen/opdrachten in deze lesbrief

- [Kennismaking: Met wie zit je in de klas?](#)
- [Samenwerking: Hoe werk je samen?](#)
- [Bewustwording: Wat doe jij als er gepest wordt?](#)
- [Meningsvorming: Hoe denk je over pesten?](#)
- [Expressie: Maak iets over pesten](#)
- [Aanpak: hoe pak je pesten zelf aan als leerkracht?](#)

Sfeer in de klas

Maak een inschatting van de veiligheid in je klas en kies oefeningen die hierbij aansluiten. Het aantal sterren bij de oefeningen geeft aan welke mate van veiligheid in de klas volgens ons minimaal nodig is.

- * = de kennismakingsfase / sfeer in de groep nog niet duidelijk / de sfeer is onveilig
- ** = de groep kent elkaar oppervlakkig / de sfeer is neutraal / de sfeer is enigszins veilig
- *** = de groep doet al dingen samen / veel is bespreekbaar / de sfeer is veilig

Met wie zit je in de klas?

Kennismakingsopdrachten

Wie ben jij?

Laat iedereen een button maken (sticker) met daarop zijn naam en daarbij een tekening die iets over hem zegt. Denk aan hobby, ervaring, kwaliteit, et cetera. Iedereen stelt aan degene naast hem vragen over de button.

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	20 minuten
Veiligheid:	*

Wie zit er voor me?

De leerlingen kiezen zelf hun interviewpartner uit. Laat hen eventueel juist iemand kiezen die ze niet goed kennen. Stel elkaar vragen zoals:

- Hoeveel broers en zussen heb je?
- Wat voor sterrenbeeld ben je?
- Heb je een lievelingsvak?
- Heb je een hobby?
- Naar welke muziek luister je graag?
- Ken je iemand die wel eens gepest is?

Laat degene die het interview heeft afgenomen de leerling aan de groep voorstellen met de gegevens die hij over hem heeft verzameld.

Evaluatie:

- *Wat vond je van het spel?*
- *Hoe vond je het om aan de groep voorgesteld te worden?*
- *Wat kun je hieruit leren voor jezelf?*

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	minstens 20 minuten
Veiligheid:	**

Gevoelskaarten

Maak (eventueel samen met je leerlingen) kaarten met gevoelens erop:

- "Ik ben overstuur, als ..."
- "Ik word boos, als ..."
- "Ik ben bang, als ..."
- "Ik vind het leuk, als ..."

Maak groepjes van drie á vier leerlingen. Trek een kaart van de stapel en hang die zichtbaar op. Alle groepjes discussiëren tien minuten over dit gevoel.

Evaluatie

- *Bij welke gevoelens vond je het gemakkelijk om de zin af te maken?*
- *Bij welke moeilijk?*
- *Welke uitspraken van anderen herkende je bij jezelf?*
- *Welke uitspraken van anderen had je niet verwacht?*

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	30 minuten
Veiligheid:	***

Hoe werk je samen? Samenwerkingsopdrachten

Houd de ballon in de lucht.

Verdeel de klas in groepjes. Elke groep krijgt een ballon. De spelers staan in een kring en houden elkaars handen vast. Houd de ballon zo lang mogelijk in de lucht, daarbij mag elk lichaamsdeel gebruikt worden. Als de ballon de grond raakt of spelers laten hun handen los, dan begint het spel opnieuw. Het groepje dat de ballon het langst in de lucht houdt wint. Tel elke keer dat de ballon wordt aangeraakt.

Evaluatie

- Hoe vond je het om dit met je groepje te doen?
- Heb je samengewerkt met de spelers naast je?

Aantal leerlingen:	4 á 10
Duur:	10 minuten
Veiligheid:	*

Wie is de dirigent?

Een leerling verlaat vrijwillig de klas. De anderen kiezen een dirigent. De dirigent bespeelt zonder geluid te maken een instrument en de anderen doen hem na. Verandert de dirigent van instrument, dan doen de anderen dit ook. De spelers gaan in een kring staan en degene die op de gang staat wordt gehaald en gaat in het midden van de kring staan en probeert te ontdekken wie de dirigent is.

Evaluatie

- wat vond je van het spel?
- Is het moeilijk om te ontdekken wie de dirigent is?

Aantal leerlingen:	minimaal 8
Duur:	15 minuten
Veiligheid:	*

Vertrouw me

Een vrijwilliger verlaat de klas. In het lokaal wordt een hindernisbaan gemaakt met voorwerpen uit het lokaal (tassen, stoelen, dozen). Hou toezicht, zorg dat de hindernisbaan niet te gevaarlijk wordt. De vrijwilliger wordt geblinddoekt de klas binnen gebracht. Twee leerlingen krijgen de verantwoordelijkheid de blinde veilig te leiden door goede aanwijzingen te geven als: "Na twee stappen kom je bij een tas waar je zo omheen moet."

Evaluatie

- Wat vond je van het spel?
- Kon je je laten leiden?
- Wat vond je van de aanwijzingen?
- Welke aanwijzingen vertrouwde je en welke niet?
- Hoe vond je het om aanwijzingen te geven?

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	30 minuten
Veiligheid:	***

Luisteren

Leer leerlingen hoe lastig het is om écht naar iemand te luisteren, maar ook hoe is het om over jezelf te vertellen. Een speler vertelt in een groepje van drie een minuut lang iets over zichzelf. De tweede speler luistert en herhaalt daarna het verhaal zo precies mogelijk. De derde speler beoordeelt hoe goed de herhaling was en vult het verhaal van de tweede speler eventueel aan. De spelers wisselen van rol tot ze allemaal aan de beurt zijn geweest om te vertellen.

Evaluatie

- Hoe vond je het om over jezelf te vertellen?
- Hoe moeilijk of makkelijk vond je het om te luisteren?
- Hoe laat je zien dat jij goed luistert?

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	30 minuten
Veiligheid:	***

Achter iemands rug praten

Een vrijwilliger gaat met zijn rug naar de groep zitten. De groep praat twee minuten over hem, over hoe hij is, wat ze leuk aan hem vinden, wat hem karakteriseert. Er mogen alleen (minimaal twee) positieve eigenschappen genoemd worden.

Variant: in groepjes van drie schrijft iedere leerling twee positieve dingen van de andere twee leerlingen op. Ze lezen ze aan elkaar voor.

Evaluatie

- Hoe vond je het om dingen over jezelf te horen?
- Hoe vond je het om over iemand te praten die niet meedoet aan het gesprek, maar die alles wel precies hoort?

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	30 minuten
Veiligheid:	***

Niet mee mogen doen

Leerlingen lopen door de klas en begroeten elkaar op allerlei manieren: een hand geven, wat met elkaar praten, afscheid nemen, verder gaan, begroeten. Uit de groep wordt een vrijwilliger gekozen. De groep geeft hem geen aandacht en hij moet proberen weer opgenomen te worden in de groep. Het lukt als hij een hand weet te schudden of een praatje weet te maken.

Evaluatie

- Hoe moeilijk is het de afwijzing te doorbreken?
- Hoe voelt het om buitengesloten te worden?
- Hoe voelt het om iemand buiten te sluiten?

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	10 minuten
Veiligheid:	**

Wat doe jij als er gepest wordt?

Bewustwording

Rollenspel

Bedenk een kort rollenspel waarin alle rollen of ten minste de pester, de gepeste, de meepester en bijvoorbeeld de helper voorkomen.

Voorbeeld rollenspel

Tom (bril) is pas verhuisd en nieuw op deze school. Alicia (rugtas) vindt hem maar raar, ze praat in de gang over hem tegen de anderen waar hij bij staat. Als Tüçer (muts) Tom groet in de gang lacht Alicia hem uit en roept: "Laat die gek toch." En Angelique doet daar nog een schepje bovenop: "Ja joh, Tom is stom, hahaha." Tom zegt niks, kijkt naar zijn schoenen.

Variant 1: speel hetzelfde rollenspel nu opnieuw en laat de spelers van rol wisselen. Wissel opnieuw de ervaringen uit.

Variant 2: speel het rollenspel en maak elke rol herkenbaar met een attribuut. Bijvoorbeeld een pet voor de pester, een bril voor de gepeste, et cetera. Elke klasgenoot mag op elk moment STOP roepen en de plaats van een speler innemen. Een speler mag ook STOP roepen en zijn attribuut doorgeven aan iemand uit de klas.

Variant 3: speel het rollenspel met de opdracht aan de omstanders het pesten erger te maken. En vervolgens nog een keer met de opdracht het pesten te laten stoppen. Bedenk hierbij dat het soms beter is de leerkracht in te schakelen dan zelf iets te doen.

Variant 4: laat dit rollenspel spelen of lees het voor. Laat de klas een berichtje voor elke speler uit dit rollenspel maken met daarin tips om te zorgen dat het pesten stopt.

Evaluatie

- Hoe vond je het om de rol(len) te spelen?
- Wat deed de ander in zijn rol met jou?

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	30 minuten
Veiligheid:	**

Pestkwartet

Maak je leerlingen bewust van hun rol bij het pesten door het spelen van dit kwartet. Het spel creëert openingen voor gesprekken met leerlingen over waarom omstanders soms niet ingrijpen bij pesten.

Juist door het ingrijpen van omstanders kan het pesten de kop in worden gedrukt/verminderd worden.

Alle kaartjes gaan uit van 'wat voel ik, wat denk ik, wat wil ik en wat doe ik' in een bepaalde rol. Er zijn ook kaartjes over de rol van de ouders, de leerkracht en de vertrouwenspersoon. [Lees verder >>](#)

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	30 minuten
Veiligheid:	*

Foto en schrijven

Laat je klas foto's meenemen waarop één kind door anderen wordt gepest of lijkt te worden gepest. Bijvoorbeeld foto's uit tijdschriften of van internet. Maak groepjes en laat elk groepje over een foto opschrijven:

- Waarom wordt dit kind gepest?
- Hoe zou dit gepeste kind zich voelen?
- Hoe voelen de pesters zich?
- Wat kan het gepeste kind doen om het pesten te laten stoppen?
- Wat moeten de pesters doen volgens jou?
- Als jij zoiets zou zien op school, wat zou jij kunnen doen?

Variant: maak groepjes van drie á vier leerlingen. Laat in elk groepje een leerling hetzelfde gaan staan zoals de personen op de foto's. De anderen in het groepje corrigeren de houding, totdat iedereen in het groepje het ermee eens is dat de houding hetzelfde is als op de foto. Dan is de volgende uit het groepje aan de beurt voor een houding.

Evaluatie

- *Hoe vond je het om deze opdracht te doen?*
- *Wat deed het jou om in de verschillende houdingen te staan?*

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	15 minuten
Veiligheid:	*

[Voorbeeldfoto's >>](#)

Lichaamstaal

Laat leerlingen foto's van zelfverzekerde en van onzekere mensen zoeken in tijdschriften of op internet. Laat ze in groepjes bespreken wat maakt dat de een er onzeker uitziet en de ander zeker. Bijvoorbeeld: Een sterke uitstraling heb je met: je hoofd recht omhoog, je rug recht, je schouders naar achteren en je voeten naast elkaar. Sta stevig, kijk de ander aan en praat rustig en duidelijk. Een onzekere uitstraling heb je als je blikken van anderen ontwijkt, naar je schoenen kijkt, je hoofd, je rug en je armen laat hangen.

Evaluatie

- *Hoe vond je het om deze opdracht te doen?*
- *Hoe denk je dat anderen reageren op iemand met een zekere of een onzekere houding?*

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	15 minuten
Veiligheid:	*

[Voorbeeldfoto's >>](#)

Hoe denk je over pesten?

Meningsvorming

Discussie

Bedenk een stelling of laat leerlingen zelf stellingen bedenken en verdeel de groep in tweeën. Een groep is voor en een groep is tegen (hoeft niet hun eigen mening te zijn). Beide groepen krijgen bedenktijd voor argumenten. Per groep zegt een woordvoerder waarom zij voor of tegen de stelling zijn. De discussie wordt geopend. De leerkracht vat de argumenten per groep na tien minuten samen. De discussie kan voortgezet worden, eventueel in een andere verdeling.

Voorbeeldstellingen:

- Je kunt iemand die gepest wordt niet helpen, want dan word jij ook gepest
- Pesten is echt iets tussen de pester en de gepeste, ze moeten het samen oplossen
- Meelopers zijn ook pestkoppen
- Wie gepest wordt is een sukkel
- Bij pesten geldt: Samen sta je sterk

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	30 minuten
Veiligheid:	*

Dvd's /boeken

Boeken en films zijn goede middelen om tot discussie en meningsvorming te komen. Hieronder volgen voorbeelden van dvd's en boeken over pesten.

Dvd's

- Arthur & Sophie
Arthur is een enling in de klas en hij wordt gepest. Iedereen in de klas weet en ziet dit, niemand doet iets. Sophie raakt bevriend met Arthur maar durft tijdens pesterijen toch niet voor hem op te komen.
- BenX
Ben is anders. Zijn leven zit vol vreemde rituelen. Hij lijkt te leven in de wereld van online computergames. In de echte, harde wereld van een technische school is het leven voor hem een dagelijkse hel.
- Bluebird
Brugklasser Merel wordt van de ene op de andere dag het slachtoffer van pestende medeleerlingen. Ze verandert van een vrolijke tiener in een in zichzelf gekeerd kind.

Meer informatie over de films: www.pestweb.nl.

Boeken

- Kruisgang
Op een dag ontvangt Iris een dreigbrief. Niet lang daarna komt een oude schoolvriend gruwelijk om het leven. Verdrongen herinneringen komen bovendien. Sam, een zachtaardige, maar lelijke jongen die voortdurend het onderwerp was van steeds verdergaande pesterijen.
- Een andere Elliot
Elliot is van slachtoffer van pesterijen toeschouwer geworden en wordt overgehaald om mee te pesten.
- Hoe overleef ik de brugklas?
Over vriendschap maar ook over pesten. Over lachen en over uitgelachen worden. Over na-apen en jezelf durven zijn.
- ff wachtuh!
Het staat er echt op het scherm van de computer van Anne-Fleur: "Maandagmiddag sla ik je helemaal in elkaar." Wat moet ze doen? Dit boek gaat over pesten via internet.
- Pesten doet pijn
Heidi heeft het moeilijk. Op school wordt ze erg gepest door een paar meisjes uit haar groep. Thuis heeft ze het ook niet makkelijk, haar moeder is erg ziek.
- Lief-Liefde-Geliefd
Iedereen is bang voor haar: de jongens, de meisjes én de leraren. Samira maakt nare opmerkingen. Jessy, Emma en Anouk bedenken waar ze Samira het beste mee kunnen

pakken. Al snel doen er veel meer kinderen mee om Samira een hak te zetten.

Meer informatie over de boeken: www.pestweb.nl.

- Maak vragenlijsten over het boek/de film die de leerlingen na afloop invullen en start een discussie.
- Laat een gedeelte van een film zien/boek lezen en vraag leerlingen het verhaal af te schrijven. Geef hier per groepje leerlingen aanwijzingen voor, steeds met een andere afloop.
- Zet de film tijdens het kijken af en toe stop en stel vragen als: 'Wat denk je dat er nu gebeurt?'
- Laat leerlingen de volgende vragen beantwoorden:
Als ik iemand gepest zie worden:
 - dan voel ik ...
 - dan denk ik ...
 - dan doe ik ...
 - dan zou ik kunnen doen ...

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	30 minuten
Veiligheid:	*

Maak iets over pesten

Expressie

Aantal leerlingen:	willekeurig
Duur:	50 minuten
Veiligheid:	*

Elfje

Maak een elfje over pesten: een elfje is een klein gedichtje met de opbouw: één woord, twee woorden, drie woorden, vier woorden, een woord, voorbeeld:

*pesten
doet pijn
Stop het nu
Het is weer fijn
vergeven*

Affiche

Maak in groepjes een affiche tegen pesten. Hang ze op in de klas.

Rap

Maak in groepjes een rap over pesten.

Quiz maken

Verdeel de klas in twee groepen. Laat iedere groep een quiz maken over pesten. Verdeel onderwerpen tussen de twee groepen. Laat de andere helft van de klas de quiz beantwoorden. Geef eventueel sites op waarop leerlingen informatie over het onderwerp kunnen vinden (zie website 'links').

Variant: maak als leerkracht zelf een quiz, laat leerlingen zich verdiepen in het onderwerp (huiswerk) en verdeel de klas in groepen van drie. Geef elk groepje een toeter of een bel en laat het groepje dat het eerst toetert een antwoord geven.

Collage maken

Vraag je leerlingen allerlei tijdschriften mee te brengen. Laat ze in groepjes een collage maken.

Variant 1: maak een collage over een pestsituatie. Zorg dat alle pestrollen in één collage vertegenwoordigd zijn op een bepaalde manier.

Variant 2: verdeel de klas in groepjes en laat elk groepje een collage maken over elke rol.

Maak een filmpje over pesten

Verdeel je klas in groepjes van vier à vijf leerlingen.

Laat ze in groepjes filmpjes over pesten maken die ze aan elkaar presenteren.

Evaluatie

- *Welke rollen zie je bij pesten?*
- *Hoe kunnen klasgenoten degene die gepest wordt helpen?*

[Voorbeeldfilmpjes >>](#)

Pestweb schrijft een wedstrijd uit voor het maken van een filmpje over pesten. In het introfilmpje dat je vindt bij de voorbeeldfilmpjes leggen we uit hoe je met je klas mee kunt doen.

Klasgenotentest

Doe de [klasgenotentest](#) met de klas. Iedere leerling vult de vragenlijst online in en krijgt een computeradvies over hoe hij het in de klas samen leuk kan maken en hoe hij een leuke klasgenoot kan zijn voor anderen.

Hoe pak je pesten zelf aan als leerkracht?

Pestweb

Heb je een pestprobleem op school waar je ondersteuning bij wilt? Pestweb is gespecialiseerd in het aanpakken van pestproblemen op school. Wij hebben een breed [trainingsaanbod](#) over pesten.

De vijfsporenaanpak

Deze aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de leerkrachten.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school. De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Steun bieden aan het kind dat gepest wordt

Naar het kind luisteren en haar/zijn probleem serieus nemen.
Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
Samen met het kind werken aan oplossingen.
Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining.

Steun bieden aan het kind dat zelf pest

Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.

De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen. Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

De ouders steunen

Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken.
Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.
Het [trainingsaanbod](#) van Pestweb is gebaseerd op de vijfsporenaanpak.

Quick scan pestbeleid

Met behulp van de '[quick scan pestbeleid](#)' van Pestweb kun je zelf checken wat er op jouw school al gedaan is op het gebied van pesten en waar nog aandacht aan besteed kan worden. De quick scan is gemaakt voor directeuren en coördinatoren werkzaam in het primair- en voortgezet onderwijs die verantwoordelijk zijn voor veiligheid en beleid op het gebied van pesten.

No Blame methode

In deze aanpak gaat er erom dat de pesters te horen krijgen hoe het slachtoffer zich in de peestsituatie voelt. De pesters krijgen de verantwoordelijkheid het probleem op te lossen. De schuldvraag is hierbij niet relevant, er wordt om die reden dan ook geen straf gegeven. De leerlingen worden niet aangesproken als dader en slachtoffer.

Werkwijze

Stap 1 gesprek met het slachtoffer: luister naar de leerling, waarbij het vooral gaat om zijn gevoelens, niet om de toedracht. Laat de leerling een tekening maken of een verhaal schrijven over zijn gevoelens. Garandeer dat je met de pesters alleen over het gevoel van de leerling zult praten, niet over de toedracht en dat er geen straf volgt.

Stap 2 gesprek met de ouders: ga met de pesters in gesprek (zes á acht), de gepeste is hier niet bij.

Stap 3 het probleem duidelijk maken: leg uit hoe de gepeste zich voelt en zeg dat het doel niet is om uit te vinden wie wat gedaan heeft.

Stap 4 de verantwoordelijkheid verdelen: zeg dat pesters er verantwoordelijk voor zijn dat het slachtoffer zich weer goed gaat voelen.

Stap 5 de ouders naar ideeën vragen: vraag de pesters één voor één welke ideeën ze hebben om de gepeste te helpen en spreek je waardering hiervoor uit.

Stap 6 de verantwoordelijkheid op de ouders overdragen: maak een afspraak voor een vervolgesprek en geef ze de ruimte hun verantwoordelijkheid te nemen.

Stap 7 evaluatie: praat met elke betrokken leerling afzonderlijk over hoe het gegaan is, ook met de gepeste.

Breng de schoolleiding, de leerkrachten en de ouders op de hoogte van de gehanteerde methode.

Kwartetspel en les op uw school laten verzorgen

Wilt u het Pestkwartet in een interactieve les door Alice Vlottes op uw school laten uitvoeren? Neemt u contact op met info@pestweb.nl

Heeft u vragen over deze lesbrief? Neemt u dan contact op met Pestweb:

info@pestweb.nl

0800 28 28 280

[openingstijden](#)

Voorbeeldfoto's van Pestweb

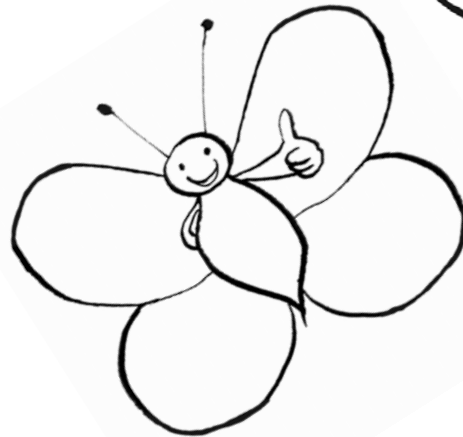
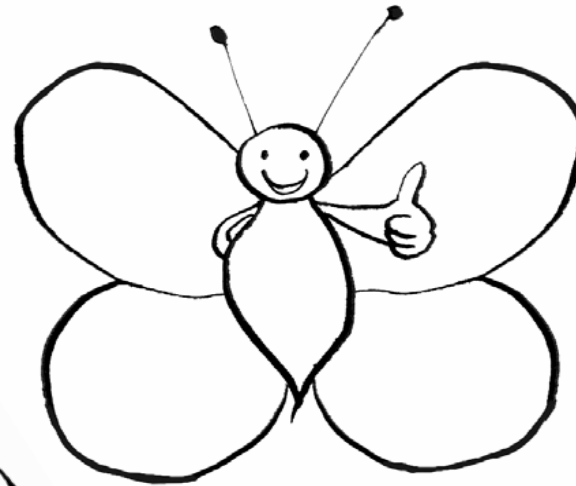
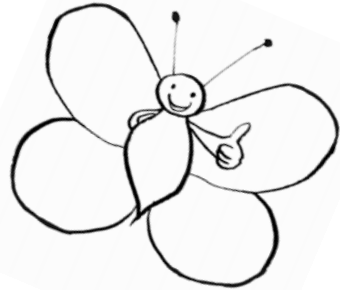
Pestweb, wegwijst bij pesten! Meer weten over pesten? Kijk op www.pestweb.nl

Pestweb, wegwijst bij pesten! Meer weten over pesten? Kijk op www.pestweb.nl

Pestweb, wegwijs bij pesten! Meer weten over pesten? Kijk op www.pestweb.nl

